

Halil Edib

İki Refika
Yahut Bir Nümûne-i İzdivâc
[İnceleme ve Metin]

Yayına Hazırlayanlar
Dr. Haluk ÖNER
Doç. Dr. Macit BALIK

gece
kitaplığı

İmtiyaz Sahibi • Yaşar HIZ
Genel Yayın Yönetmeni • Cansın Selin TEMANA
Genel Yayın Koordinatörü • Eda ALTUNEL
Baş Editör • Tolga Bleda ÖZ
Kapak Tasarım • Betül AKYAR
Sosyal Medya • Betül AKYAR

Birinci Basım • © ARALIK 2018 / ANKARA
ISBN • 978-605-288-778-3

© copyright

Bu kitabın yayın hakkı Gece Kitaplığı'na aittir.
Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz, izin
almadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Gece Kitaplığı

Adres: Kızılay Mah. Fevzi Çakmak 1. Sokak
Ümit Apt No: 22/A Çankaya/ANKARA
Tel: 0312 384 80 40
web: www.gecekitapligi.com
e-posta: gecekitapligi@gmail.com

Baskı & Cilt / Printing & Volume

Sertifika No: 26649

Halil Edib

İki Refika
Yahut Bir Nümûne-i İzdivâc
[İnceleme ve Metin]

Yayına Hazırlayanlar
Dr. Haluk ÖNER
Doç. Dr. Macit BALIK

gece
kitaplığı

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	7
Halil Edib Bey: Yaşamı ve Eserleri	11
<i>İki Refika Yahut Bir Nümûne-i İzdivâc Üzerine Bir</i> İnceleme.....	15
<i>İki Refika Yahut Bir Nümûne-i İzdivâc (Tam Metin)</i>	29

ÖN SÖZ

Türk edebiyatında üzerine ayrıntılı çalışmaların en az olduğu dönem Ara Nesil dönemidir. Çalışmaların azlığı; dönem sanatçıları arasında zirve şahsiyetlerin yetişmemesine, dönemin varlığının ve adlandırılmasının geç yapılmasına, bu dönemde ortaya çıkan metinlerin öncekilerden izler taşıyıp sonrakilerin yapacağı yeniliklere zemin hazırlayan bir yapıya sahip olmasına bağlanabilir. Ara Nesil dönemi, içerik bağlamında ve yapısal anlamda Tanzimat'tan Servet-i Fünûn'a geçişi sağlamıştır. Bu geçiş, biraz da kendiliğinden beliren ortak edebi tavırların varlığı sayesinde. Ara Nesil edebiyattaki 'devamlılık' düşüncesinin pratiğini yansıtan dönemdir. Her metnin alıntılar mozağine benzer bir yapıyla oluşması, kendinden öncekilerin yazılması sayesinde ortaya çıkması ve kendinden sonraki metinlerin oluşumuna katkı sunması düşüncesi, edebiyatın önce ve sonrayla ilişki kurarak devam ettiği bir doğallığa sahip olduğunu gösterir. Ara Nesil dönemi de Tanzimat ve Servet-i Fünûn dönemleriyle kurduğu öncelik-sonralık ilişkisi ile karakteristiğini oluşturmuştur. Bu nedenle bu dönem üzerine yapılmış

çalışmaların hemen hepsi, aynı zamanda Tanzimat ve Servet-i Fünûn dönemlerine dair çalışmalardır ve bu dönemlere doğrudan yahut dolaylı göndermeler içerir.

Halil Edib'in 1887 yılında neşredilen *İki Refika Yahut Bir Nümûne-i İzdivâc* adlı eseri kendisinden 15 yıl önce ilk örneğini vermiş olsa da nitel ve nicel anlamda hızlı gelişen roman türünün Ara Nesil dönemindeki örneklerindedir. Dergicilik, kalem tartışması, tercüme faaliyetlerinin ivme kazandığı bu dönemde roman türüne farklı anlayışlarla yaklaşıldığını söylemek güçtür. Şiir türünün Servet-i Fünûn'u hazırlayan yenilikçi çıkışları romana sirayet etmemiş, bu dönem romanları çoğunlukla Tanzimat anlayışını devam ettirmiştir. Halil Edib'in Latin harflerine aktarılan elinizdeki romanı da Tanzimat'ın temel meselelerinden birine -kadın, eğitim, aile, evlilik temalarına- odaklanmıştır. Bu odaklanma, esere yazıldığı dönemin toplumsal koşullarını yansıtan gerçekçi bir yön kazandırmıştır. XIX. yüzyılın sonlarında kadının eğitimi, evliliği, anneliği ve aile içindeki konumunun yansıtıldığı bu eserin ele aldığı meseleler bağlamında farklı disiplinlerin de ilgi alanına gireceğini düşünmekteyiz.

Eserin Latin harflerine aktarımında tercih ettiğimiz bazı hususları belirtmekte fayda vardır: Okuma bütünlüğünün bölünmemesi adına kelimelerin bugünkü Türkçedeki karşılıklarının dipnotlarla verilmesi uygun görülmüştür. Dipnotlarda, kelimenin metin içinde ifade ettiği anlam öncelenmiştir. Eserin yazıldığı dönemin dil özelliklerine uygun terkip ve kelimeler aktarılırken aslına uygun imlâ kullanılmış, güncelliğini yitirmemiş olanların aktarımında bugünün imlâsı dikkate alınmıştır.

Üzerinde incelemeler yapılmaya muhtaç ve neşredilecek eser sayısının çok olduğu dönemin roman örneklerinden birini Latin harflerine aktarmanın anlamlı olduğunu düşünmekteyiz. Eserin kendisinden önceki metinlere benzer özellikler taşıması Türk edebiyatının zenginliğini gösteren çalışmalardan biri olmadığı anlamına

gelmediği gibi eserin ait olduğu d6nemin genel atmosferini yansıtan tarafının da 6n plana çıkarılması gerekmektedir. Eserin yayına hazırlanması ve 6zellikle Latin harflerine aktarımında bilgi ve birikiminden istifade ettiğimiz Dr. 6đr. Üyesi Yılmaz TOP'a, sonsuz sabır ve destekleriyle Dr. 6đr. Üyesi Ferhunde K. 6NER ile Merve Nur BALIK'a teŐekk6r6 borç biliriz.

Dr. Haluk 6NER

Doç. Dr. Macit BALIK

2018